

SŁOWO

WILNO Sobota 15 czerwca 1929 r.

Wilno. Redakcja i Administracja ul. Ad. Mickiewicza 4, otwarta od 9 do 4. Telefon: redakcji 243, Administracji 228, drukarni 262.

PRENUMERATA miesięczna z odniesieniem do domu lub z przesyłką pocztową 4 zł. zagranicę 7 zł. Konto czekowe P.K.O. Nr. 80259. W sprzedaży detalicznej, cena pojedynczego Nr. 20 gr.

Oplata pocztowa uiszczona ryczałtem
Redakcja rękopisów niezamówionych nie zwraca. Administracja nie uwzględnia zastrzeżeń co do rozmieszczania ogłoszeń.

PRZEDSTAWICIELSTWA

BARANOWICZE — ul. Szepteykiego — A Łaszk.
BIENIAKONIE — Bufet kolejowy.
BRASŁAW — Księgarnia T-wa „Lot”.
DABROWICA (Polesie) — Księgarnia K. Malinowskiego.
DUKSZTY — Bufet kolejowy.
GLEBOKIE — ul. Zamkowa. W. Włodzimierow.
GRÓDNO — Księgarnia T-wa „Ruch”.
HORODZIEJ — Dworzec kolejowy — K. Smarzyński.
IWIEŃCIE — Sklep tytoniowy S. Zwierzynski.
KLECK — Sklep „Jedność”.
LIDA — ul. Suwalska 13. S. Matecki.
MOŁODECZNO — Księgarnia T-wa „Ruch”.

NIESWIEŻ — ul. Ratuszowa. Księgarnia Jazwińskiego.
NOWOGRODEK — kiosk St. Michalskiego.
N. SWIECIANY — Księgarnia T-wa „Ruch”.
OSZMIANA — Księgarnia spółdz. Nauz.
PINK — Księgarnia Polska — St. Bednarski.
POSTAWY — Księgarnia Pol. Macierzy Szkolnej.
STOLPCE — Księgarnia T-wa „Ruch”.
ST. SWIECIANY — ul. Rynek 9. N. Tarasiejski.
WILEJKĄ POWIATOWĄ — ul. Mickiewicza 24 F. Juczeńska.
WARSZAWA — T-wo Księg. Kol. „Ruch”.
WOLKOWYSK — Księgarnia T-wa „Ruch”.

CENY OGŁOSZEŃ: wiersz milimetry jednorzędowy na stronie 2-ej i 3-ej 40 gr. Za tekstem 15 groszy. Komunikaty oraz nadesłane milimetr 50 gr. Kronika reklamowa milimetr 60 gr. W N-rach świątecznych oraz w prowincji o 25 proc. drożej. Zagranicę 50 proc. drożej. Ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne o 50 proc. drożej. Administracja nie przyjmuje zastrzeżeń co do miejsca. Terminy druku mogą być przez Administrację zmieniane dowolnie. Za dostarczenie numeru dowodowego 20 groszy.

JUTRO OSTATNI DZIEŃ WYŚCIGÓW KONNYCH W POŚPIEŻCE Z TOTALIZATOREM.

W programie gonitwa loteryjna

Początek o godz. 3-ej.

Zawodne próby ECHA STOLICY Z ZA KORDONÓW

Dłaczego endecja głosowała za reformą rolną w brzmieniu jakie jej nadała ustawa z dnia 28 grudnia 1925 roku?

Endecja, która tyle razy dotąd spekulowała na możliwości uzyskania poparcia ze strony ziemiaństwa, w tym wypadku zasnanała się koniecznością „poświęcenia interesu klasowego dla dobra narodu i państwa”.

Posel socjalistyczny, Kwapiński, na posiedzeniu sejmowym z dnia 25 czerwca 1925 roku bez ogródek oświadczył, że uchwalając reformę rolną „tem s mem osłabiamy potęgę polityczną obszarników i tem samem zmniejszamy ich znaczenie polityczne w państwie”.

Posel Kwapiński był zawodowym inspiratorem i głównym referentem ustawy o wykonaniu reformy rolnej w drugim sejmie, — po posle Daszyńskim, który w tej roli występował w sejmie pierwszym. A Daszyński przecież rzucał wówczas słowa obliczone na oklaski tłuszczy: „czy sądzić, że jesteśmy zimmunizowani, zaszczepieni tu na gruncie polskim przed tym ogromnym strumieniem, który dziś wstrząsa i podmywa podstawy dawnego cesarskiego ładu całego wschodu Europy, czy myślicie, że ogień krwi, który zalał Rosję nie wybuchnie u nas promienistymi językami”.

Po sześciu latach przypomniała snadź endecja przestróg posła Daszyńskiego i w obawie przed urojonym „ogniem” uznała za wskazane poświęcić interes „klasowy” gwoli osłabienia politycznego ziemiaństwa i zmniejszenia jego znaczenia w ogóle.

Ta wstrętna i zakulisowa wobec ziemiaństwa gra, łączą się z nazwiskiem tego, który w chwili, gdy Marszałek Piłsudski na moście Pomiatowskie go rozmawiał z b. prezydentem St. Wojciechowskim, spobał się do ucieczki. Witos przed przewrotem majowym stanął u szczytu władzy. Witos, który chęć skaptować endecję powoływał się w debatach nad reformą rolną na to, że przykład Wł. Grabskiego, że dnego z większych właścicieli ziemskich, stwarza już sam przez się obowiązek ziemiaństwa „wobec mas ludowych, wobec żołnierza, wobec Polski i przyszłości” i przeistacza się w dług honorowy który ziemiaństwo bezwzględnie musi uiszczyć, — ten Witos właśnie nadawał się na najlepszego sojusznika. Fałszyw wspierający się o demagogię, demagogję osnutą na fałszu — czyż lepiej mogła być pomyślana symbioza torująca drogę do władzy. Nie przewidywano tu jednak czynu Marszałka.

Tylko o władzę chodziło endecji. Opierając się oddawna na ziemiaństwo endecja zdradziła ten stan. Służenie zaznacza organ ziemiański „Dzień Polski”, że właśnie wkrótce po rządach Paderewskiego rozpoczęła się „ta fałszywa polityka, polityka podstępny i błędnych wyrachowań, która zepchnęła ziemiaństwo jako warstwę społeczną na szary koniec politycznego życia”. Tak, zawdzięczając endecji stało się zadość marzeniom posła Kwapińskiego, którym wyraz dał on w cytowanym przemówieniu w dniu 25 czerwca 1925 r.

Bieg czasu i wypadków po pogromie wykazał, że do władzy trudno jest dotrzeć za pomocą pamfletów chociażby do roznoszenia ich w pogotowiu cych ze stowarzyszenia św. Zyty. Należało wykorzystać moment, który rzuca w niepamięć czynny niezgodnie — moment przesilenia gospodarczego. Znowu nadawała się sposobność, pochlebstwem, intrygą czy obłudą, do kaptowania w swe szeregi tyle razy oszukiwanego ziemiaństwa, — nie o mieszkując przytem i innych okolicznościach sposobności.

Przedewszystkiem więc postarano (dalszy ciąg na szpalcie 6-cj).

Biografia Marszałka Piłsudskiego po angielsku.

WARSZAWA, 14 VI. (tel. wł. „Stowa”). Międzynarodowe londyńskie biuro wydawnicze Brown podaje w ostatnim biuletynie wiadomość, że w najbliższym czasie wydać w języku angielskim, jednocześnie w Anglii i Ameryce, obszerną książkową biografię Marszałka Piłsudskiego.

Odgłosy zajść lwowskich.

WARSZAWA, 14 VI. (tel. wł. „Stowa”). Władze centralne wdrożyły dochodzenie w stosunku do kilku osób urzędowych, zajmujących odpowiedzialne stanowiska w administracji i policji lwowskiej, które wykazały mało energii zapobieżeniu ostatnim zajściom.

Opozycyjne uchwały Wyzwolenia

WARSZAWA, 14 VI. (tel. wł. „Stowa”). W ciągu dwóch dni ubiegłych, obradował w Warszawie w obecności 557 delegatów Walny Zjazd Wyzwolenia, który powziął i przestał do ogłoszenia prasie długi szereg rezolucyj utrzymany w ostrym tonie przeciwko rządowi.

Na wstępie Wyzwolenie staje w obronie postów sejmowych nawiązując do ostatnich kilku pisemnych wystąpień Marszałka Piłsudskiego. Dalej domaga się zjazd ukarania winnych rzekomych nadużyć wyborczych i potępią krępowanie wolności zgromadzeń i prasy. Zjazd Wyzwolenia oświadcza dalej publicznie, że na wszystkich dostępnych terenach pracy prowadzić będzie najostrejszą walkę z rządem a swemu klubowi parlamentarnemu nakazuje identyczną taktykę prowadzić w Sejmie i Senacie.

W końcu zjazd wypowiada się za współpracę z dwoma innymi stronnictwami ludowym i PPS, oraz ostro zwalcza projekt reformy konstytucji zgłoszonej przez klub B. B.

Wyjazd p. Dewey'a do Poznania i Paryża.

Doradca finansowy p. C. S. Dewey w tych dniach uda się ponownie do Poznania, aby nader szczegółowo zapoznać się ze wszystkimi działaniami na P. W. K. Po kilkudniowym pobycie w Poznaniu p. Dewey wyjedzie do Paryża, gdzie znajdzie się w czasie pertraktacji w sprawie sfinansowania obligacji centralnego banku ziemskiego.

Jak wiadomo konferencja przedstawicieli i miarodajnych czynników polskich z reprezentantami konsorcjum banków francuskich i angielskich zapowiedziana jest na dzień 20 bm. Agencja Wschodnia dowiaduje się, iż zgodnie z zamierzeniem rozszerzenia akcji sfinansowania obligacji przyszłego banku przez zaproszenie do udziału innych banków europejskich, w konferencji powyższej wezmą udział przedstawiciele banków szwajcarskich i holenderskich.

Uprawnienie administracji publicznej.

W Prezydium Rady ministrów odbyło się z udziałem dr. Jaroszyńskiego posiedzenie sekcji systemów pracy przy komisji usprawnienia administracji publicznej. Zastanawiano się nad wzorem najpraktyczniejszej instrukcji biurowej dla urzędów. W toku dyskusji omawiano tak zwany „system dziesiętny” amerykański, polegający na tem, że akta dotyczące pewnych określonych spraw posiadają w obrębie jednego resortu lub całego państwa stałe określony numer.

Ten system, stosowany w Holandii może być przyjęty przez poszczególne resorty, a potem przez całą administrację danego kraju, zaś w drodze umów międzynarodowych w stosunkach między państwami.

Otwarcie pawillonu L. O. P. P. na wystawie w Poznaniu.

POZNAN, 14 VI. PAT. Dziś po południu nastąpi otwarcie pawillonu Ligi Obrony powierzonej Państwa na terenie Powiatowej Wystawy Krajowej. Na otwarcie pawillonu przybyli przedstawiciele władz z dowódcą okręgu korpusu gen. Dzierżanowskim na czele.

Zwiększenie frekwencji gości na P. W. K.

POZNAN, 14 VI. PAT. Pogoda w dniu ostatnim wpłynęła znacznie na poprawę frekwencji na P.W.K. Już od soboty ubiegłego tygodnia można było zaobserwować, że przeciętna dzienna liczba zwiedzających utrzymuje się na poziomie 30 tys. W ubiegłą niedzielę zwiedziło wystawę 45 tys. osób, w poniedziałek 10 b. m. — 31500, zaś we wtorek — 30300 osób.

W Mińsku wybuchły rozruchy więźniów?

Na nasze terytorium przeszedł niejaki Wacław Okulewicz, któremu udało się zbiedz z więzienia mińskiego. Opowiada on, że ostatnio z powodu złego traktowania i okrucieństwa straży i G. P. U., w więzieniu wybuchły rozruchy. Więźniowie usiłowali siłą wydostać się z więzienia, rozbrajając część strażników. Na pomoc strażnikom wezwano oddział G. P. U., który zdołał opanować sytuację i osadzić więźniów z powrotem w celach. Kilku więźniów podczas zajść zdołało wydostać się z więzienia. Organizatorów nieporządków mają wywieść do innych więzień. W celu niedopuszczenia do tego i zaprotegowania przeciwko praktykom straży więziennych więźniowie proklamowali głodówkę. (b).

Imieniny Smetony

Z Kowna donoszą: Przedwczoraj z powodu imienin prezydenta państwa Smetony w mieście były wywieszone flagi. W sobotę odbyło się uroczyste nabożeństwo, na którym byli obecni prezydent Smetona z małżonką, premier Woldemaras, protokol dyplomatyczny, wyżsi przedstawiciele armii i t. d. Nabożeństwo odprawił naczelny kapelan wojsny kan. Mironas, który w swej mowie podkreślił, że nabożeństwo zostało odprawione na żądanie Woldemarasa.

Po nabożeństwie u prez. Smetony odbyło się wielkie przyjęcie, wczoraj zaś — śniadanie w parku prezydenta.

Śladem Włoch...

Z Kowna donoszą: Organ faszystowski „Tautos Kelias” zamieścił artykuł, w którym dowodzi się konieczności przekształcenia związku faszystów w organizację faszystowskiej milicji na wzór Włoch.

Emerytura dla Plechowicza

Z Kowna donoszą: Prezydent Smetona wyznaczył Plechowiczowi za jego zasługi dożywnia emeryturę w wysokości 1000 litów miesięcznie.

Katastrofa kolejowa w Kukurajciach

Z Kowna donoszą: Dd. 9 czerwca w pobliżu stacji kolejowej Kukurajcie wykoślił się pociąg Szykarczma—Kłajpda. 3 wagony osobowe i jeden towarowy zostały uszkodzone. Ofiar w ludziach niema. Lekko ranny jest jeden z pasażerów.

10-letni jubileusz szaulisów.

Z Kowna donoszą: 24 czerwca upływa 10 lat od dnia założenia litewskiego związku strzelców (Lietuvos šaulių Sąjunga). W związku z tem — Kowno oczekuje wielkiego napływu szaulisów z całej Litwy. Uroczystości 10-lecia zaczyna się już 21 czerwca. W czasie obchodu zostanie zorganizowany „Dzień pieśni”, w rewii zaś weźmie udział kilka tysięcy szaulisów w pełnym uniformie i dziewcząt w strojach narodowych. Wszyscy przybywający do Kowna szaulisi i uczestnicy chórów przez te dni będą na całkowitem utrzymaniu państwa.

Wielka wystawa litewska w 1930 r.

Z Kowna donoszą: Na wiosnę 1930 r. w Litwie zostanie otwarta wielka wystawa rolniczo-przemysłowa. Z powodu jubileuszu rocznego (500 lecie śmierci W. Ks. Lit. Witolda) komitet wystawy zostanie zorganizowany możliwie wcześniej, by dać możliwość zorganizowania wystawy w olbrzymich rozmiarach.

Obrot pieniędzy w Łotwie

Według ostatnich wiadomości z Rygi w kwietniu rb. suma obrotu pieniężnego w Łotwie wynosiła 101,95 milj. latów z czego 45 procent tej sumy przypada na banknoty banku łotewskiego, 33,3 proc. na zobowiązania skarbu i 21,7 proc. na drobne pieniądze metalowe.

Skasowanie paszportów zagranicznych w Estonii i Finlandji

Z Rewla donoszą: Między Estonią i Finlandją toczą się obecnie rokowania w sprawie skasowania paszportów zagranicznych. Inicjatywą należy do Finlandji, które zamiast paszportów zaproponowały specjalne kartki podróże. Kartka taka będzie nie tylko pozwoleniem na wjazd, lecz jednocześnie da prawo do zamieszkania. Jak wiadomo wzy między Estonią i Finlandją oddawna już zostały skasowane, potrzebny jednak jeszcze jest paszport zagraniczny. Rząd estoński uważa, że propozycja Finlandji nie jest do przyjęcia i zdaje się, iż w najbliższej przyszłości pod tym względem zostanie osiągnięte porozumienie.

Obrady Rady Ligi w Madrycie

Sprawa likwidacji mienia niemieckiego w Polsce

MADRYT, 14.VI. PAT. W sprawie likwidacji mienia niemieckiego w Polsce, wniesionej na Radę Ligi z pominięciem normalnej procedury, wskutek żądania min. Stresemanna, zabrał głos ten ostatni, wnosząc o wstrzymanie likwidacji aż do wyjaśnienia słuszności pretensyj strony skarżącej. Stresemannowi odpowiadał min. Zaleski, poczem ponownie przemawiał Stresemann, proponując wznowienie prac komisji porozumiewawczej, która działała w roku 1925, albo też odesłanie sprawy do Trybunału Międzynarodowego w Hadze.

Jutro sprawozdawca Adatci złoży Radzie propozycję w tej sprawie po porozumieniu się z zainteresowanymi stronami. Następnie weźmy na porządek Rady Ligi drobne sprawy górnośląskie w liczbie 9. 4 z nich zostały wycofane, w pozostałych 5 sprawach Rada uchwalała bez dyskusji wniosek sprawozdawcy, przyjmując do wiadomości wyjaśnienia rządu.

Jutro odbędzie się ostatnie posiedzenie sesji Rady Ligi Narodów.

Raporty komitetu finansowego i gospodarczego.

MADRYT, 14.6. Pat. Radę Ligi Narodów przyjął raport komitetu finansowego w sprawie zakupu złota, osiedlenia wychodźców greckich i bułgarskich, pożyczki węgierskiej, banku emisyjnego estońskiego, pożyczki miejskiej Gdańska.

W dalszym ciągu przyjęto raport komitetu gospodarczego Ligi, zaaprobowano plany budowy gmachu Ligi Narodów w Genewie i omówiono również sprawy politycznej mniejszości niemieckiej w województwie śląskim i mniejszości polskiej w Niemczech.

Stressemann u Primo de Riveri

MADRYT, 14.6. Pat. General Primo de Rivera przyjął ministra Stresemanna, z którym odbył krótką rozmowę. Następnie ambasador Quinones de Leon odbył konferencję ze Scialoją. Treści tych rozmów zachowują w tajemnicy.

Jak Sowiety realizują „Ideę” protokołu Litwinowa

Antypolskie demonstracje przed konsulem w Tyflisie

WARSZAWA, 14.6. (PAT). W związku z ustnem demarche posła Bogomolowa w sprawie obecności przedstawicieli władz polskich na uroczystej akademii 10 lecia niepodległości Gruzji w Warszawie, prasa sowiecka rozpoczęła systematyczne napadzi na rząd polski, nie cofając się nawet przed atakami osobistymi pod adresem niektórych polskich czynników oficjalnych.

Skutkiem tej kampanji, przeprowadzanej w sposób systematyczny przez prasę sowiecką, było pewne podniecenie umysłów wśród komunistów w Tyflisie, co wyzyskane zostało do urzeczywistnienia wiecew antypolskich, na których bezkarnie wyzywano ludność o umieszczenia w Tyflis konsulat polski.

Wynikiem tej agitacji antypolskiej w Tyflisie była zorganizowana w dn. 12 czerwca br. demonstracja, w której uczestniczyło kilkadziesiąt osób.

Demonstranci udali się przed gmach konsulat polskiego w Tyflisie i pospolitej Polskiej gładem kamieniami, co spowodowało wybiecie kilkuset osób oraz częściowe uszkodzenie wewnętrznego konsulat.

Otrzymałszy wiadomość o tej niesłychanej prowokacji antypolskiej, której władze sowieckie w Tyflisie najwidoczniej nie spowa dostateczny nie zapobiegły, poseł polski w Moskwie p. Patek zgłosił w dniu 13 czerwca katęgoriczny protest rządu polskiego w komisariacie ludowym spraw zagranicznych.

Przyjmując protest polski do wiadomości, zastępujący komisarza ludowego spraw zagranicznych Karachan wyraził w imieniu rządu ZSSR, gorące ubolewanie z powodu pożałowania godnych wypadków w Tyflisie. Ograniczając się narazie do protestu i do przyjęcia ubolewania rządu ZSSR polski min. Patek zastrzegł się, że do konsekwencji politycznych tego zajścia powróci po otrzymaniu stosownych instrukcji od rządu polskiego, który je powożmie po zapoznaniu się szczegółowym z całokształtem wspomnianych zajść.

Wojska sowieckie wkroczyły do Mongolji

LONDYN, 14.6. (PAT). Agencja Reutersa donosi z Pekinu, że wojska sowieckie wkroczyły do Mongolji w odwecie za niedawne najście na konsulat sowiecki w Charchinie i zatrzymanie przez chińczyków urzędników konsulat. Dowódcą wojsk mandżurskich Czang-Tsuo-Niang utrzymuje, że uda mu się powstrzymać pochód oddziałów sowieckich, lecz rząd nankijski skłonny jest do podjęcia kroków dyplomatycznych.

Dementi sowieckie

MOSKWA, 14.6. (PAT). Agencja Tass stwierdza, że doniesienia rozpowszechniane przez Pekin w sprawie rzekomego wkroczenia wojsk sowieckich do Mongolji i otoczenia konsulatów chińskich na terenie Związku Sowieckiego przez wojska sowieckie, co miało stanowić retorsję zarządzenia Sowieciów na aresztowania w konsulacie sowieckim w Charchinie, — są zupełnie zmyślane i nie mają żadnego podstaw. Według informacji sowieckich kół miarodajnych wzmiarkowane doniesienie są kolportowane przez sferę, która biera udział w oszczerczej kampanji i nagonce, prowadzonej na Dalekim Wschodzie przeciwko rządowi sowieckiemu przez wrogie dlań elementy.

Rokowania o traktat handlowy polsko-jugosłowiański

BIAŁOGRÓD, 14—VI. Pat. Rokowania w sprawie zawarcia traktatu handlowego między Polską a Jugosławiją trwają nadal. Wiceminister przemysłu i handlu dr. Doleżał w dniu dzisiejszym opuszcza Białogrod, udając się do Warszawy w związku z zbliżającą się datą zwołania komitetu ekonomicznego Ligi Narodów oraz wobec konieczności przeprowadzenia osobistych szczegółowych rozmów w Warszawie co do zasadniczych kwestji, dotyczących traktatu handlowego z Jugosławiją. Przed swoim wyjazdem wiceminister Doleżał odbędzie konferencję z delegacją jugosłowiańską w najważniejszych sprawach, dotyczących projektowanego traktatu, w szczególności w kwestji taryf. Po wyjeździe dr. Doleżała rokowania nie ulegną przerwie i obracać się będą w ramach, ustalonych już w czasie dotychczasowych konferencji.

Układ pomiędzy Prusami a Stolicą Apostolską

BERLIN, 14 VI. PAT. Wbrew wczorajszemu doniesieniu „Berliner Tageblatt”, oficjalne podpisanie umowy między Prusami a Stolicą Apostolską odbyło się dopiero w dniu dzisiejszym o g. 11 w południe. Umowa została podpisana przez ambasadora Stolicy Świętej w Berlinie i premiera pruskiego Brauna. Premier pruski przy udzieleniu prasie informacji podkreślił, że aktem podpisanego nie należy nazywać konkordat, lecz tylko traktatem między Prusami i Kościołem, — ponieważ konkordat jest aktem, regulującym całokształt stosunków między państwem i kościołem, tymczasem umowa obecna reguluje tylko te strony zagadnienia, które już w poprzedniej umowie były uregulowane.

Cziczerin ambasadorem sowieckim w Londynie!

Umizgi sowieckie w stronę Mac Donalda

WIENIE, 14.6. (PAT). Dzienniki donoszą, że „Neueste Züricher Ztg” jakoby w Moskwie rozważany był obecnie plan zamianowania Cziczerina ambasadorem sowieckim w Londynie celem zadokumentowania w ten sposób angielsko - sowieckiego porozumienia.

„Żółty Ptak” leci ku Azerom

PORTLAND, 14.6. (PAT). Sterowiec „Rochambeau” donosi, że o godz. 3 według czasu amerykańskiego samolot „Żółty Ptak” wysłał radiodepeszę, iż z powodu znacznego zużycia benzyny kieruje się ku Azerom od Strony Portugalji. Jak przypuszczają na statku „Rochambeau”, samolot w chwili nadawania depeszy znajdował się w odległości około 2600 mil od wybrzeży amerykańskich. Jest rzeczą możliwą, że to znaczne zużycie benzyny spowodowane zostało obecnością na pokładzie samolotu pewnego chłopca, który ukrył się tam w chwili odlotu, pragnąc wziąć udział w locie.

NOWY JORK, 14.6. (PAT). Parowiec „Niagara” nadesłał wiadomość, że samolot „Żółty Ptak” znajduje się od 300 do 400 mil na północ-wschód od wysp Azorskich.

się o wyolbrzymienie przesilenia do rozmiań kryzysu, do zażegnania którego zdolna byłaby jak przewidywać należało, tylko endecja. Próby pod tym względem spaliły na panewce. Zainteresowane sfery gospodarcze nad „kryzysem” przeszły do porządku dziennego, upatrując w przesileniu jedynie ostrzeżenie pod adresem czynników rządowych, że próby statystyczne do dobrych wyników nie prowadzą, że tem jaknajbardziej wskazana jest jaknajbliższa współpraca Państwa z przedstawicielami życia gospodarczego.

Prośbą okolicznościową była agitacja przeciwko fuzji Towarzystwa Rolniczego, zrzeszającego przeważnie większą własność, a Związku Kółek Rolniczych dążącego do zorganizowania gospodarczego drobnej własności. Endecja która z takim nakładem elokwencji forsowała projekt zniszczenia większej własności, wystąpiła w charakterze obrońcy ziemian gdy chodziło o stworzenie wspólnego frontu rolnictwa! Nie z niedowierzaniem, lecz wprost uragliwym milczeniem powitano te próby.

Nie zaniechano jednak ich. Oto przed kilku dniami na łamach „Gazety Warszawskiej” — prof. Rybarski starał się udowodnić, że rząd prowadził pierwotnie politykę wysokich cen zboża i taniego kredytu — co miało skłonić ziemiaństwo do przejścia do obozu rządowego, ale obecnie mamy tanie zboże a drogi kredyt, — skąd prosty wniosek, że ziemiaństwo powinno ten obóz opuścić.

Należąca odprawę dał autorowi o-mawianego artykułu w „Gazecie Warszawskiej” — „Dzień Polski”, zaznaczając na wstępie, że „nie pierwszy to raz i nie dziesiąty publicznie „G. Warszawskiej” stara się wykazać ziemiaństwu że jego pozycja polityczna jest niewłaściwa, ale trzeba mieć dużo wiary w demagogię i w demoralizację, by tu maczyć zasadnicze stanowisko ziemiaństwa względami tak utylarnymi, jak chwilowa konjunktura zbożowa i przypuszczać, że względem na tę konjunkturę mogą spowodować zmianę tego stanowiska”.

Ziemiaństwo zbyt dużo na sobie doświadczyło, by bezkrytycznie mogło nadal dawać posłuch podszeptom z tęsknoty do władzy zdradzonej. Przewidywać należy, że na niczem spójną również próby tego rodzaju ze zmniejszoną energią podejmowane specjalnie na terenie ziem północno-wschodnich. Mój zamiar przedstawienia tych prób we właściwym świetle hamowany został przez „Dziennik Wileński” — tupelem. Zrewanżować się mogę tymże wyrazem ale mającym rzeczywiste podstawy, ponieważ właśnie tylko tupeł mógł wydrzeć mienniem, że ziemiaństwo Kresów północno - wschodnich w niepamięć pusić mogło uchwalenie reformy rolnej, która w ostatecznym swym wyniku zlikwiduje tu polski stan posiadania.

Z. Harski.

Amerykański „króli” piekarniany w Poznaniu

POZNAN, 14—VI. Pat. Od dnia 12 b.m. bawi w Poznaniu amerykański król piekarni p. Cushman, który wraz z rodziną odbywa podróż dokoła świata. P. Cushman jest właścicielem 10 tys. zakładów spożywczych, dochód jego roczny wynosi 25 milionów dolarów. Miljoner ten w ciągu dnia wczorajszego zwiedzał Jeleny Powiatowej Wystawy Krajowej.

CZEKOŁADA
„Daniusta”, „Złota”,
„Owocowa”,
fabryki
A. PIASECKI
w KRAKOWIE
Są wysmienite. Ządać wszędzie.

KURJER GOSPODARCZY ZIEM Wschodnich

Zastosowanie siły mechanicznej w stawowych gospodarstwach rybnych w Polsce

W Nr. 5 miesięcznika „Przegląd Rybacki” z 1929 roku, ukazał się niezmiernie ciekawy artykuł inż. A. Tusko o stawowym gospodarstwie rybnym w maj. Piotrkowicach, własność hr. E. Poninskiego w województwie Pomorskim.

Gospodarstwo rybne o powierzchni 60 ha zostało założone w 1927 roku na dotychczasowych nieużytkach, na gruntach położonych znacznie wyżej 0,5—1,2 m., aniżeli normalny poziom wody w kanale Noteć — Gopło, z którego można było pobrać wodę dla celów nawadniania stawów.

O zalaniu więc stawów wyszukując naturalny spadek terenu, nie mogło być mowy, należało zasilić stawy wodą, podnosząc w jakimkolwiek bądź sposób siłą mechaniczną.

Zatrzymano się na zastosowaniu sztucznego podnoszenia wody drogą pompowania przy pomocy turbiny powietrznej i żelaznego ślimaka. Uwzględniając wzniesienie terenu, oraz głębokość stawów maksymalną wysokość na którą należało podnieść wodę wynosiła 1,8 metr.

Ze względu na nieznaczny obszar omawianego gospodarstwa rybnego, stosunkowo wielki koszt związany z instalacją powietrznej turbiny, a c., ważniejsze absolutnie niezrozumienie przez społeczeństwo województwa Wileńskiego rentowności zakładania sztucznych gospodarstw rybnych, okazał się może pożytecznym zapoznanie danych, odnoszących się do rentowności gospodarstwa rybnego, nawet w wypadku konieczności użycia kosztownych instalacji pompujących wodę do stawów na znaczną wysokość.

Ponieważ w 1927 roku turbina nie została wykonana w terminie, rozpoczęto próbną pompowanie wody do stawów za pomocą prymitywnej wykonanego ślimaka drewnianego poruszanej pracą zwykłej lokomobili parowej: należy zaznaczyć, iż z rozmaitych względów praca lokomobili była bardzo nieekonomiczna, znaczna część opału szła na marne. Całkowity koszt napompiwania w ten sposób w ciągu sezonu letniego, wody wyniósł 3.000 złotych, ryb odłowiono na ogólną sumę 18.000 zł. Dodatkowy koszt wyprodukowania 1 kg. ryby, wywołany pompowaniem wody, wyniósł 66 gr., czyli koszt uzyskania i utrzymania w ciągu 4-ch miesięcy 1 ha zalewu wyniósł 120 zł.

W jesieni 1927 roku i na początku wiosny 1928 r. wykonana została instalacja turbiny powietrznej oraz ślimaka. Koszt instalacji turbiny powietrznej były następujące:

1. Turbina powietrzna wraz z wieżą 12.000 zł.
2. Montaż i fundament 3.600 „
3. Koszt nabycia ślimaka 5.300 „
4. Cło i transport 2.780 „
5. Fundament pod ślimak, studzienka, krata, koryto betonowe i t.p. 4.350 „

Całkowity koszt instalacji . . . 28.300 zł.

Przebieg pracy turbiny powietrznej i ślimaka, podczas okresu od dnia 4 kwietnia do 14 września 1928 roku, był bez zarzutu, ślimak w tym czasie wypompał do stawów obrymą ilość wody 900.000 m³, przy podnoszeniu do 1,8 mtr.

Instalacja pompująca nie wymaga obsługi fachowej, nadzór sprawuje jedyny rynek, czynność którego w odniesieniu do instalacji polega na napełnianiu raz w ciągu dwóch tygodni automatycznie działających oliwek.

Wartość brutto całkowitej produkcji gospodarstwa rybnego w 1928 roku, przy niezbyt silnej obsadzie stawów, wynosiła 50.000 złotych. Dla określenia dodatkowych kosztów wyprodukowania 1 kg. ryby, wywołanych przez sztuczne podnoszenie wody do stawów, przyjęto okres 20 lat na amortyzację kapitału zużytego do budowy instalacji pompującej, oprocentowania kapitału na 10 proc. w stosunku rocznym, razem więc na koszt amortyzacji i oprocentowania 15 proc. od 28.000 zł. t. j. 4.200 złotych rocznie. Koszt dodatkowy wyprodukowania 1 kg. ryby w 1928 roku wynosił 37 gr., przy 11.350 kg. całkowitej produkcji, czyli koszt zalania i utrzymania 1 ha lustra wody w ciągu całego sezonu hodowlanego w 1928 r. wyrażał się niespełna 100 zł.

Należy w końcu zauważyć, iż w ostatnich paru latach, powodzeniem stosować się mechaniczną w gospodarstwach stawowych i w miejscach przydatnych na założenie gospodarstw rybnych i to tam, gdzie naturalne spadki terenu uniemożliwiają nawadnianie względnie odwadnianie stawów.

O pierwszym wypadku, nawadniania stawów, poruszyliśmy przy omawianiu warunków powstania i egzystencji gospodarstwa rybnego w maj. Piotrkowicach na Pomorzu, z wypadkiem drugim spotkać się można na Polesiu, gdzie minimalny spadek terenu umożliwia bardzo często należyte spuszczenie stawów rybnych zwłaszcza zaś głębokich do 2-ch metrów zimocho-

Wysoka rentowność należyte prowadzonych gospodarstw rybnych pozwala na ich uruchomienie nawet w takich warunkach terenowych na których dotychczas zdawało się nie można było zakładać gospodarstw rybnych, oraz pozwala na czynienie znacznych inwestycji. Z powyższego widać, iż tembardziej wszelkie tereny nieużytki rolne, o sprzyjających naturalnych spadkach powinny być jak najrychlej przemienione na gospodarstwa rybne, a tereny na których dążyć się założyć rybni powinny być wyłącznie z pod reformy rolnej, żebyśmy w przyszłości nie potrzebowali przeprowadzać ponownego scalenia tych terenów.

Z terenów rybackich należy tworzyć samodzielnie fermy rybackie, przeznaczając je dla bezwzględnych rybaków. Lepiej nagiąć ustawę o reformie rolnej do potrzeb życia, przez wprowadzenie zmian zmierzających do wstrzymania parcelacji terenów rybnych, ani-

żeli znajdować się wobec widma konieczności naprawy nieogłębnie popełnionego zła.

Te słuszne postulaty rybackie winny być przez Sejm uwzględnione.

Inż. Al. Kozłowski.

KRONIKA MIEJSKOWA.

— (n) Ceny w Wilnie z dnia 14 czerwca bież. roku.
Ziemiopłody: Ceny za 100 kg. przy tranżakach wagonowych franco st. Wilno: żyto 32 — 33, owies zbierany 32 — 34, jęczmień na kaszę 31, browarowy 33, otreby pszenne 27 — 27 1/2, żytnie 25 — 26, makuchy linaie 47 — 48. Tendencja nieokreślona, podaż słaba.

Ceny rynkowe: pszenica 45—48, żyto 31 — 32, jęczmień 30 — 32, owies 33—34, gryka 35 — 37, ziemniaki 10 — 12, siano 9 — 13, słoma 8 — 9.

Maka pszenna 75—100, żytnia razowa 33 — 34, pyłowa 45 — 50 za 1 kg.

Kasza jęczmieńna 65 — 85, jaglana 90—110, gryczana 100 — 120, owsiana 100 — 120, perłowa 80 — 100, pęczak 60 — 75 za 1 kg.

Mieso: wołowe 280—320, cielęce 180—220, baranie 300 — 320, wieprzowe 300 — 340, słonina świeża 380 — 420, solona 400 — 440, za 1 kg.

Nabiał: mleko 30—35 gr. za litr, śmietana 140 — 150, twaróg 120 — 140 za 1 kg., ser twarogowy 140 — 180, masło niesolone 500 — 550, solone 400 — 450.

Jaja: 120—150 za 1 dziesiętek.
Warzywa: groch polny 60—80, fasola biała 180 — 200, kartofle 10 — 12, kapusta świeża 80 — 120, kwasona 60 — 70, marchew 45 — 50, młoda 80 — 100, buraki 33—40, młode 20 — 25 (pęczek), brukiew 25—30, rabarbar 80 — 90, ogórki 50 — 80 za sztukę, cebula 30 — 40, młoda 5 — 10 (za pęczek).

Drób: kury 3 — 6 zł. za sztukę, kaczki: 6 — 8 gęsi 8 — 12.

Ryby: z powodu świąt żydowskich rybny na targu nie było.

Likwidacja jacejki komunistycznej

Władze bezpieczeństwa wpadły na trop jacejki komunistycznej, zorganizowanej w pobliżu Rubieżewicz. Jacejka składała się z 6 osób. Miała ona na celu agitację wśród włościan i żołnierzy i kolportaż bibuły. Podczas rewizji u aresztowanych znaleziono dowody ich winy. (b).

Jezdnie nowoczesne

We wtorek, dnia 18 czerwca, odbędzie się posiedzenie miejskiej Komisji Finansowej w sprawie rozpatrzenia projektu sfinansowania nowoczesnych jezdni w Wilnie.

KRONIKA

SOBOTA
15 Dnia
Modesta
jutro
Juliety

Wschód słońca 2 m. 44

Zach. słońca 19 m. 54

Spostrzeżenia meteorologiczne Zakładu Meteorologii U. S. B.
z dnia 14 — VI 1929 r.

Średnie w m. 764

Temperatura średnia + 20°C

Opad za dobę w mm. —

Wiatr przeważający północny.

Uwagi: pogodnie.

Minimum za dobę -1-7°C.

Maximum na dobę -1-24°C.

Tendencja barometryczna: wzrost ciśnienia.

KOŚCIELNA

— Pielgrzymka do Kalwarii z kościoła św. Jakóba wyruszy jutro w niedzielę o g. 8 rano z prymą przy orkiestrze młodzieży im. św. Stanisława Kostki.

URZĘDOWA

— (a) Powrót p. wojewody. Wczoraj wieczorem powrócił do Wilna z kilkudniowej podróży po powiatach dotkniętych nieurodzajem po przeprowadzeniu tam inspekcji i zbierania akcji pomocy głodującym p. wojewoda wileński Raczewski.

— (a) Przyjazd delegata Min. Oświaty. Wczoraj przybył do Wilna naczelnik wydziału Ministerstwa Wyznań i Oświecenia Publ. inż. Szmidt, który zbada stan miejscowego szkolnictwa zawodowego. P. Szmidt odbył wczoraj kilka konferencji na których poruszano sprawę szkół technicznych, rzemieślniczych, ogrodniczych, i im. Emmy Dmochowskiej.

— (a) Zaprzysiężenie mierniczego. W dniu wczorajszym zastępujący wojewodę p. Dworakowski odebrał przysięgę służbową od mierniczego przysięgłego p. Franciszka Michniewicza i wręczył mu dekret nominacyjny na mierniczego przy Urzędzie wojewódzkim w Wilnie.

— (o) Zjazd kierowników biur wydziałów powiatowych i inspektorów samorządu gminnego. Urząd wojewódzki w Wilnie zawiadzał zwołać zjazd kierowników biur wydziałów powiatowych i inspektorów samorządu gminnego. Na zjeździe tym zostaną poruszone najbardziej istotne i aktualne tematy z dziedziny samorządowej w charakterze zasadniczym.

— (o) Posiedzenie okręgowej komisji ziemskiej w Wilnie. Jak się dowiadujemy, najbliżej posiedzenie Okręgowej Komisji Ziemskiej w Wilnie odbędzie się w dn. 26 — 27 czerwca.

— (o) Wyciągnięcie z obiegu bilety bankowe. Bank Polski przypomina, że wyciągnięcie z obiegu bilety bankowe 10, 20 i 50 złotych z datą 28 lutego 1919 r. i 15 lipca 1924 r. tracą wszelką wartość pieniężną z dniem 31 lipca 1929 r. Wymiana wspomnianych biletów uskuteczniła wyłącznie centrala Banku Polskiego w Warszawie do dnia 31 lipca ca. rb.

MIEJSKA

— (o) Posiedzenie Komitetu Rozbudowy m. Wilna. W poniedziałek dnia 17 czerwca, odbędzie się posiedzenie komitetu rozbudowy m. Wilna, na którym rozpatrzone zostaną podania o udzielenie pożyczek tym właścicielom, którzy już rozpoczęli budowę domów i byli finansowani przez Bank Gosp. Krajowego.

Zjazd Naczelników Urzędów Pocztowych

W dniach 8 i 9 czerwca b. r. obradował w gmachu Dyrekcji P. i T. pod przewodnictwem Pana Prezesa Inż. Żółtkowskiego, Zjazd Naczelników Urzędów Pocztowych I, II i III klasy całego okręgu, przy współdziałaniu Naczelnik Wydziału i Oddziałów, tudzież Inspektorów okręgowych.

Na zjeździe obecnych było 32 Naczelników i 18 wyższych urzędników administracyjnych Dyrekcji.

Obszernie, w pięknych i podniosłych słowach sformułowane cele i zadania zjazdu zajął zjazd i przewodniczył obradom Pan Prezes Inż. Żółtkowski.

Imieniem Związku Pracowników P. i T. i T. witaj zjazd, składając na ręce Pana Prezesa Dyrekcji upewnienie dalszej wytrwałej pracy dla dobra Ojczyzny Prezes Zarządu Okręgowego p. Ożdyński.

W pierwszym dniu obrad wygłoszone zostały następujące referaty: 1) przez p. Radcę dr. Korską na temat „Obowiązków Naczelnika Urzędu Pocztowego, dotyczące usprawnienia służby pocztowej”, 2) przez Naczelnika Oddziału Komunikacyjnego p. Sołtysa na temat „Uchylenia i niedokładności Urzędów i Agencji Pocztowych w działach komunikacji i ekspedycji pocztowych”, 3) przez Naczelnika Oddziału Osobowego p. Rasiewicza na temat „Przypomnienie ważniejszych przepisów osobowych, dyscyplinarnych i innych, mających stałe zastosowanie w zakresie obowiązków i praw Naczelnika Urzędu”, 4) przez Radcę Wodzińskiego na temat „Obowiązków Naczelnika Urzędu Kontrolnego w stosunku do przydzielonych Mu Urzędów i Agencji Pocztowych”.

W drugim dniu obrad wygłoszone zostały również 4 referaty: 1) przez p. Inspektora Ożdyńskiego na temat „O sposobie prowadzenia inspekcji w Urzędach i Agencjach”, 2) przez p. Radcę inż. Nowickiego na temat „Zasadnicze wytyczne dotyczące należytego załatwiania spraw gospodarczych” 3) przez p. Radcę inż. Kowalewskiego na temat a) „Unormowanie stosunku służbowego między Naczelnikami Urzędów Pocztowych, a Naczelnikami Zarządów Technicznych” i b) „Niedomagania w służbie ruchu telegraficznego, telefonicznego i środki zaradcze do usprawnienia tej służby” i 4) przez Naczelnika Wydziału Rachunkowego p. Teodorowicza na temat „Rachunkowość pocztowa”.

Po każdym z wygłoszonych referatów przeprowadzona była dyskusja, zakończona rzeczowym komentarzem i wytycznymi Pana Prezesa.

W wolnych wnioskach na temat „Współpraca Związku z Administracją” wygłosił referat Prezes Związku p. Ożdyński, dziękując Panu Prezosi Dyrekcji za troskliwość i pełną należyte zrozumienia ojcowską opiekę nad zgorą 2500-ną rzeszą pocztowców całego okręgu.

Przed zakończeniem obrad, imieniem Naczelników Urzędów, p. Delmat z Lidy zgłosił wniosek na ręce Pana Prezesa — wysłania z okazji zjazdu — telegramu do Pana Ministra Poczty i Telegrafów, z wyrazami czci i upewnienia dalszej wytrwałej pracy — zebrani przyjęli entuzjastycznymi oklaskami.

Obrady dzięki ujemnemu i obmyślanemu sposobowi prowadzenia przez Pana Prezesa Inż. Żółtkowskiego, stały na wysokości zadania, a główną troską ich było usprawnienie i udoskonalenie wszystkich działów służby pocztowej, telegraficznej i telefonicznej, kontrola Agencji i mniejszych Urzędów pocztowych, czystość i porządek w lokalach, grzeczne obchodzenie się ze stronnami, sprawy personelu, tudzież gospodarstwo i wiele innych. W niezwykle uroczystych i wzruszających słowach zamknął Pan Prezes Inż. Żółtkowski, wznosząc okrzyk, podchwycony przez zgromadzonych, na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej — „Niech Żyje”.

Zjazd zakończyła wspólna fotografia i obiadem w niezwykłym serdecznym i miłym nastroju, w salach hotelu Europejskiego. Po kilku przemówieniach toastowych, ostatni przemówił Pan Prezes Inż. Żółtkowski, wznosząc okrzyk na cześć Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Profesora Ignacego Mościckiego i Pierwszego Marszałka, Wodza Narodu Józefa Piłsudskiego. Pojem odczyta pocztowa, która przygrywała w czasie obiadu, odegrała Hymn Narodowy.

S. O.

SA MORZĄDOWA.

— (o) Posiedzenie wydziału powiatowego sejmiku Wileńskiego — Trockiego. Dnia 19 czerwca odbędzie się posiedzenie wydziału powiatowego sejmiku Wileńskiego — Trockiego. Na porządku dziennym sprawy bieżące.

ZEBRANIA I ODCZYT

— Z T. w. prawniczego im. Ignacego Danilowicza w Wilnie. Podaje się do wiadomości iż odczyt mecenasa Kazimierza Giebockiego z Warszawy p.t. „O kulturze kodyfikacji w Polsce”, który miał się odbyć w dn. 11 czerwca 1929 r. odbędzie się w dniu 17 czerwca 1929 r. (poniedziałek) godziną 7.30 wieczorem (gmach sądowy na Łukiszkach, pokój And. Adwokackiej).

— Walne zebranie członków Wil. Tow. Hodowli Koni. Dnia 17-cy odbędzie się Walne Zebranie Członków Wil. Tow. Hodowli Koni i PSK w lokalu własnym T-wa (Gdańska 6 m. 3).

— Zebranie członków Chrześc. Zw. Zaw. murarzy i betoniarzy odwołane w zesłań do dziele odbędzie się w niedzielę 16 m. o g. 12 m. 30 w lokalu związku przy ul. Świętojańskiej 3. Niezależnie od ilości osób zebranie będzie prawomocne o g. 13-go dnia.

— Towarzystwo Przyjaciół Węgier za panosza na zebranie ku czci śp. hr. Juliusza Andrássy'ego w niedzielę 16 m. o godz. 6 w seminarium Prawniczym (ul. Uniwersytecka w dziedzińcu, drugie drzwi na lewo). Słowo wstępne wygłosi prof. Zdzichowski. Goście są mile widziani.

KOMUNIKATY.

— Zarząd Komitetu Wojewódzkiego Wileńskiego LOPP. powiadamia, że w niedzielę dnia 16. 6. rb. na lotnisku na Porubanku odbędzie się eliminacyjny konkurs modeli latających. Początek o godzinie 14.30. W razie niepogody termin konkursu zostanie odłożony.

— Związek Oficerów Rezerwy niniejszem komunikuje że strzelnica w ogrodzie Bernardyńskim czynną będzie dla członków Związku w niedzielę dnia 16.6. 1929 r. — od godz. 10 do 12.

— Zjazd koleżeńskich. Program jutrzejszego zjazdu koleżeńskich następujący: 1) o godz. 10 rano Msza św. w kościele św. Józefa, 2) o godz. 10.30 r. zbiórka na podwórku uniwersyteckim 3) o godz. 7 wieczór zebranie towarzyskie w górnej sali restauracji „Zaczęcie” (Ad. Mickiewicza 25).

— Polski Touring — Klub Oddział w Wilnie urządza dnia 16 m. tj. w niedzielę szereg wycieczek autobusami do Trok, Zielonogór, Jezior i Puszczy Rudnickiej.

Wyjazd z przed bramy B. Targów Północnych o godz. 9 i 10 rano i powrót o g. 17 i 18.

W wycieczce mogą brać udział osoby nie należące do Touring — Klubu.

Informacji udziela Biuro Touring — Klubu (ogród Bernardyński, pawilon pocztowy, godz. 9 — 13 i 17 — 19, telefon 17-72).

— (Odrawa hufcowych i drużynowych chorągwi Wil. Związku Harcerskiego Polskiego odbędzie się w Wilnie w dn. 15 i 16 czerwca br. z następującym programem:

Sobota 15 m. godz. 16 zbiórka uczestników Odrawy w Gimnazjum im. Lelwela i wyjazd do Zameczka, godz. 17.15 — 21 gry skautowe, ognisko, gawęda „Wychowywanie zastępowych” i śpiew.

Niedziela 16 m. godz. 8. — 8.30 wysłuchanie Mszy św. w kapł. O., Franciszkańskiej ulicy Trocka Nr. 14, 8.30 — 11 gry

Odślonięcie pomnika ś. p. Arcybiskupa Ciepłaka

We wtorek dnia 18 b. m. w Bazylice Katedralnej odbędzie się uroczyste odślonięcie pomnika pierwszego Metropolity wileńskiego ś. p. ks. Jana Ciepłaka. O godzinie 9 po egzekwacjach nastąpi poświęcenie pomnika, a następnie msza św. pontyfikalna i przemówienie ks. prałata Gawrońskiego. W uroczystości wezmą udział przedstawiciele miejscowych władz i przedstawiciel Ministerstwa Wyznań Religijnych dyrektor departamentu p. Franciszek Potocki, który będzie reprezentował p. ministra W. R. i O. P. (b)

Z SĄDÓW

Agencji „Mopru”.

W połowie roku 1928 na terenie powiatu Postawskiego poczęli uwić się jakieś osoby, którzy usiłowali zwołać jakieś zgromadzenie, jeździł po wsiach rzekomo skupiając towary, odbywali konferencje z podejrzanyimi o komunizm mieszkancami Postaw, Kobylnik i Miadziolu i wogóle zachowywali się nad wyraz podejrzanie. Zaraz po wyjeździe tajemniczych gości, wśród okolicznych włościan rozpoczęło się kolportowanie bibuły komunistycznej i agitacja za daniem datków na rzecz wzięwion politycznych. Akcja zbierania ofiar odbywała się w ten sposób, że specjalni agenci byli zaopatrzni w kwitrujusz „Mopru”. Agenci ci widocznie tak dalece składki nie tylko po wsiach ale i w miasteczku podczas targów. W pierwszych dniach października 1928 roku komendantowi tamt. posterunku st. przod. Roguskiemu wskazano osobnika, który zbierał składki na „Mopru”. Nieznajomy został zatrzymany i podczas rewizji znaleziono u niego kilkanaście kwitów z pieczęcią „Mopru” i kilka grzebiotów od kwitów wpłacenia składek. Aresztowany Konstanty Subocz, mieszkaniec gminy Miadziolskiej zeznał, że został namówiony do zbierania składek na wzięwion przez Niedeckich, sąsiada Jerzego Sebestianowa, który z kolei zeznał, że kwitrujusz otrzymał od b. sekretarza tamt. hurtka „Hromady” Aleksandra Charkozia. Wymienieni po przeprowadzeniu śledztwa, zostali osadzeni w więzieniu a następnie postawieni w stan oskarżenia z artykułu 102 KK. część II t. j. za udział w spisku noszącym nazwę K. P. Z. B. Wczoraj sprawa Subocza, Sebestianowa i Charkozia znalazła się na wotaku Sądu Okręgowego, który rozprawy stawiane im przez urząd prokuratorski zarzuty i wysłuchawszy świadków i stron po dłuższej naradzie skazał wszystkich trzech na karę więzienia na przeciąg jednego roku z zaliczeniem aresztu prewencyjnego. (b.)

NOWOŚCI WYDAWNICZE

— Mieczysław Szawieński „Na przelocie naszego ustroju państwowego”. Str. 175. Rzecz dedykowana p. prezydentowi Ignacemu Mościckiemu. Warszawa. Nakł. Księgar. F. Hoieskiego 1929.

— Helena Matejkówna: „O zegarach mistrza Andrzeja i inne opowiesci mieszczan, rycerskie i mnisze”. Str. 156. Wilno. Sumptem typographa L. Chomickiego, 1929.

Niektóre z tych opowiadań nacechowanych wybitnym talentem pisarskim drukowane były w odcinku „Słowa”. Zda o nich relację szczegółową recenzent naszego pisma w swoich Wrażeniach Literackich.

— Władysław Biersztajn-Kazimierski „Dlaczego?”. Str. 110. Piętnaście utworów nowelistycznych. Wilno 1929.

— F. Antoni Osserowski: „Najwyższy lot”. Str. 214. Wydanie 2-gie. Poznań. Wydawnictwo Polskie. 1929.

— Tadeusz Debicki: „Od brzegu do brzegu”. Opowieść morską. Str. 190. Warszawa. Gebethner i Wolff. 1929.

SPORT

Otwarcie kortów tenisowych w Parku Sportowym Młodzieży Szkolnej im. Gen. Żeligowskiego.

W dniu 15 czerwca 1929 r. zostaną oddane do ogólnego użytku nowobudowane 4 korty tenisowe na terenie Parku Sportowego Młodzieży Szkolnej im. Gen. Żeligowskiego (były plac szluzawki). Korty tenisowe będą czynne od 6-ej rano do godz. 8-ej wiecz. Zamówienie godzin gry przyjmuje Kancelaria Parku od godz. 8-ej rano do godz. 8-ej wiecz.

PROGRAM UROCZYSTEGO OTWARCIA STADJONU SPORTOWEGO

Okręgowego Ośrodka W. F. Wilno (15 i 16 czerwca 1929 r.)

Ostatecznie ustalony szczegółowy program imprez sportowych na otwarcie Stadionu Sportowego. Okr. Ośrodek W. F. na Piromoncie w dniach 15 i 16 czerwca b. r. przedstawia się następująco:

Sobota dnia 15 czerwca b. r.

Punktualnie o godzinie 16.30 nastąpi uroczyste otwarcie Stadionu sport. Okr. Ośrodek W. F. Wilno, którego dokona Wojewoda Wil. Raczewicz Wł. i D-ca Okręgu Korpusu Nr. III. Gen. Litwinowicz Aleksander (przez ręce symbolicznie wstąpi). Przy tej sposobności wygłoszone zostaną odpowiednie przemówienia. Po przecięciu wstęgi na bieżni stadionu nastąpi podniesienie flag państwowych: estońskiej, fińskiej, lotewskiej i polskiej przy dźwiękach hymnów odnosnych państw.

Po tej ceremonii która się odbędzie w obecności przedstawicieli władz cywilnych i wojskowych J. E. Ksiądz Biskup Bandurski dokona poświęcenia Stadionu, poczem oficjalnie przedstawiciele zajmą miejsca w loży reprezentacyjnej.

Z loży nastąpi powitanie gości zagranicznych przez Zarząd Wil. Okr. Związku Lekkiej Atletyki, który wręczy gościom specjalne upominki.

Oficjalną część otwarcia Stadionu zakończy defilada zawodników w której wezmą udział lekkoatlety i lekkoatletki zagraniczni i polscy (miejscowi i zamiejscowi) uczestnicy turnieju tenisowego, gier sportowych i koszykowych i szczyptorniaka, oraz piłkarze. Po tej oficjalnej części jednocześnie na boisku głównym Stadionu zegrany zostanie mecz koszykówki pomiędzy zespołami A. Z. S-u i Ogniska, oraz mecz szczyptorniaka pomiędzy zespołami Kursu gier sportowych Okr. Ośrodek W. F. i Makabi. W tym samym czasie rozegrany będzie na kortach tenisowych turniej tenisowy w grupach: pań i panów.

Program pierwszego dnia zakończy klasyczny bieg 5 km. z udziałem najznakomitszych biegaczy światie: Fina — Matleinen, Estończyka — Beldsinskiego, naszego fenomenalnego biegacza — Pietkiewicza, oraz wielu innych naszych sil.

Niedziela, dnia 16 czerwca b. r.

Już o godzinie 10-tej rano tego dnia rozpocznie się turniej tenisowy. Imprezy popołudniowe otwarte zostaną o godz. 15.30 meczem między miastowymi piłki nożnej pomiędzy reprezentacjami Wilna i Grodna. Jednocześnie o godz. 15.20 kontynuowany będzie turniej tenisowy. Międzynarodowe zawody lekkoatletyczne z udziałem mistrzy świata w biegu długich Finla Siple i 3-ch innych znanych Finów, oraz rekordzistów Estonii Lotwy i Finlandii i Polski rozpoczyna się o godz. 17.05 zakończy się o godz. 18-tej.

W celu ułatwienia publiczności zaopatrzonej w bilety przejazdu na drugą stronę Wilni uruchomiony zostanie przez 3 p. sap. specjalny prom obok przystani saperskiej (naprzeciw Placu Katedralnego). Przebieg zawodów będzie transmitowany na wszystkich radiostacjach Ostatni dzień przedsprzedaży biletów w dniu dzisiejszym.

Czterej Finowie zawitali wczoraj do Wilna

W dniu wczorajszym przybyli jako pierwsi do Wilna zawodnicy fiński którzy zostali zakwaterowani w hotelu Bristol. Są to: mistrz świata w biegach długich Finla, rekordzista Finlandii w biegach średnich Pohjala, finalista olimpiady Amsterdamskiej i rekordzista Finlandii Jar

